

SATAKUNNAN KÄRÄJÄOIKEUS
Käräjätuomari Martti Juntikka
 Tullipuominkatu 5
 28100 Pori

PÄÄTÖS
Annettu kansliassa

11/4324

11.4.2011

H 09/10765

Hakija

Salonen, Rimma
 200761-2124
 c/o Varatuomari Kristiina Kenttä
 Hämeentie 17 A 65
 00500 HELSINKI

Asiaan osallinen

Salonen, Paavo Johannes
 010344-0534
 c/o Asianajaja Riitta Rauhala
 Puutarhakatu 16 B
 33210 TAMPERE

Salonen, Anton Armas

Asia

Lapsen huoltoa koskeva päätös

Vireille

31.12.2009

SELOSTUS ASIASTA

Tampereen käräjäoikeus on 25.11.2008 antanut lapsen huoltoa ja tapaamis-oikeutta koskevan päätöksen, jolla Rimma ja Paavo Salosen yhteinen lapsi Anton Armas Salonen (021003A645X) on määrätty yksin isänsä Paavo Salosen huoltoon ja asumaan tämän luona. Lapselle on myönnetty oikeus tavata äitiään Rimma Salosta sosiaaliviranomaisen valvomissa olosuhteissa ja viranomaisen osoittamassa paikassa parillisten viikkojen lauantaina ja sunnuntaina sosiaalitoimen tarkemmin osoittamana aikana enintään neljän tunnin ajan. Elatusapua ei Tampereen käräjäoikeuden päätöksellä ole määrätty.

Hakemus

Vaatimukset

Rimma Salonen on vaatinut, että Anton Salonen määrätään yksin hänen huoltoonsa ja asumaan hänen luonaan niin, että lapsella on oikeus tavata isäänsä Paavo Salosta joka toinen viikko lauantaisin klo 10.00 - 18.00 välisenä aikana Kokemäellä.

Rimma Salonen on lisäksi vaatinut, että Paavo Salonen tulee velvoittaa suorittamaan Antosen Saloselle elatusapuna 305 euroa kuukaudessa.

Perusteet

Lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi edellyttävät, että lapsen huolto ja asuminen määrätään lapsen äidille.

Tampereen käräjäoikeuden päätös 25.4.2008, jolla lapsen huolto on väli-

aikaisesti määrätty Paavo Saloselle, on tehty Rimma Salosta kuulematta. Paavo Salosella oli ollut tieto Rimma Salosen olinpaikasta Venäjällä, mutta Rimma Saloselle ei ollut toimitettu tietoa lapsen huoltoon koskevan asian vireilletulosta eikä asian käsittelystä eikä varattu hänelle tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn.

Tampereen käräjäoikeuden 25.11.2008 antaman lopullisen päätöksen yhteydessä ei Rimma Salosta myöskään ollut kuultu. Päätöksen oli tehnyt kärjäviskaali, mikä osaltaan osoittaa, että kysymyksessä on ollut puolueellinen menettely.

Ennen Rimma Salosen Venäjälle suuntautunutta lomamatkaa vanhemmat olivat aina voineet sopia keskenään lapsen huoltoon liittyvistä asioista.

Anton Salonen oli asunut syntymästään lähtien äitinsä Rimma Salosen luona aina siihen saakka, kun Paavo Salonen oli ottanut lapsen itselleen Venäjällä ja tuonut lapsen Suomeen.

Anton Salonen on asunut Paavo Salosen luona ainoastaan mainitusta haltuunotosta lähtien eikä Antonin asuminen isänsä luona siten ole kestänyt pitkään eikä tilanne ole tänä aikana vakiintunut niin, että sille olisi annettava merkitystä asiassa.

Rimma Salonen on yllämainitun Tampereen käräjäoikeuden päätöksen antamisen jälkeen muuttanut Suomeen eikä hänellä ole mitään tarvetta tai tarkoitusta muuttaa tai viedä Antonia Venäjälle.

Paavo Salonen on tuonut toistuvasti Anton Salosen julkisuuteen tunnistettavana henkilönä tiedotusvälineissä niin, että tämän voidaan arvioida vaarantavan lapsen psyykkistä terveydentilaa.

Paavo Salonen on lehtihaastattelun yhteydessä uhannut viedä Antonin Norjaan, jos hänelle sattuisi jotakin.

Anton Salosen kaappaaminen äidiltään sekä lapsen tuominen auton tavaratilassa valtiorajan yli Venäjältä Suomeen samoin kuin edellä mainittu lapsen toistuva julkisuuteen tuominen osoittavat, ettei Paavo Salonen ole sovelias huolehtimaan lapsesta.

Rimma Salosella on paremmat edellytykset huolehtia lapsesta, huomion ottaen myös Paavo Salosen ikä ja terveydentila.

Rimma Salonen on 16.3.2011 nostanut Vantaan käräjäoikeudessa Paavo Salosta vastaan kanteen Anton Saloseen kohdistuneesta lapsikaappauksesta ja lapsen omavaltaisesta huostaanotosta.

VASTAUS

Vaatimukset

Paavo Salonen on vaatinut, että hakijan vaatimukset tulee hylätä perusteettomina ja pysyttää voimassa päätös lapsen huollosta yksin Paavo Salosella sekä lapsen asumista hänen luonaan samoin kuin tapaamisoikeudesta ja valvotuista tapaamisista. Rimma Salonen tulee velvoittaa suorittamaan elatusapuna Anton Saloselle 142,86 euroa kuukaudessa.

Mikäli Anton määrättäisiin asumaan äitinsä luona, hänelle tulee määrätä oikeus tavata isäänsä joka toinen viikko perjantaista sunnuntai-iltaan.

Perusteet

Anton Salosen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta on tehty ja voimassa laillinen päätös. Tietoa oikeudenkäynnistä ei voitu Rimma Saloselle toimittaa, koska Rimma Salonen oli lähtenyt maaliskuussa 2008 Anton mukanaan Venäjälle eikä Paavo Salosella ollut mitään tietoa hänen olinpaikastaan Venäjällä ennen kuin Rimma Salosen olinpaikka oli Venäjän viranomaisten avustuksella saatu selville kuukausien selvittelytyön jälkeen.

Paavo Salonen ei ole saanut poikaansa laittomasti haltuunsa, vaan nimenomaan varmistanut viranomaisilta menettelynsä laillisuuden hakiessaan poikaansa Venäjältä.

Anton Salonen on käräjäoikeuden päätöksen mukaisesti asunut Paavo Salosen luona ja ollut hänen yksinhuollossaan jo noin kahden vuoden ajan. Anton Salosen asuminen samoin kuin hänen elinympäristönsä ja -olosuhteensakin ovat vakiintuneet Kokemäelle.

Rimma Salonen on sekä käräjäoikeuden että hovioikeuden tuomiolla tuomittu Anton Saloseen kohdistuneesta lapsikaappauksesta sekä vapaudenriistosta. Teoillaan Rimma Salonen on osoittanut erittäin suurta välinpitämättömyyttä Paavo ja Anton Salosen isä-lapsisuhteeseen. Rimma Salonen on teoillaan pyrkinyt eristämään lapsen isästään ja näin toiminnallaan osoittanut kyvyttömyyttä yhteistoimintaan Paavo Salosen kanssa.

Rimma Salonen on omalta osaltaan pitänyt Antonia jatkuvasti julkisuudessa esillä, muun muassa vuoden 2011 aikana tiedotustilaisuuksissa sekä erinäisissä blogi-kirjoituksissa ainakin 27.1., 7.2., 11.2., 3.3., 4.3., 5.3., 6.3., 8.3., 10.3., 11.3., 13.3., 14.3., ja 15.3.2011. Blogi-kirjoituksessaan 11.3.2011 Rimma Salonen on uhannut "vastavuoroisuudella" lapsen toiseen maahan toimittamisen suhteen. Uusi Suomi -lehti on sulkenut kaikki Rimma Salosen blogit lehdessä.

Puolisoilla ei ole sellaista luottamusta toisiaan kohtaan, jota yhteishuoltajuus edellyttäisi. Vanhemmat eivät myöskään käytännössä pysty riitaisuuksien johdosta huolehtimaan yhdessä lapsen asioista. Näin ollen Tampereen käräjäoikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole aihetta.

Äidin ja lapsen tapaamisia ei ole syytä muuttaa nykyisestä. Tapaamisten tapahtuminen valvottuina on edelleen välttämätöntä huomioon ottaen aikaisemmat tapahtumat ja lapseen jatkuvasti kohdistuva kaappausuhka. Kaappausuhan olemassaoloa vahvistaa Anton Saloselle myönnetty Venäjän kansalaisuus sekä hänelle myönnetty Venäjän passi. Rimma Salonen on myös blogi-kirjoituksessaan 11.3.2011 selkeästi ilmoittanut "vastavuoroisuudesta" lasten sieppauksissa ja salakuljettamisessa valtiosta toiseen.

Hakijan lausuma kuultavan vaatimuksiin

Rimma Salonen on kiistänyt Paavo Salosen vaatimukset.

Välitoimenpide

Käräjäoikeus on 10.1.2011 antamallaan päätöksellä hylännyt Rimma Salosen vaatimuksen Anton Salosen määräämisestä väliaikaisin määräyksin asumaan hänen luonaan samoin kuin toissijaisesti esitetyn vaatimuksen Anton Salosen

huollon määräämisestä yksin Rimma Saloselle.

Keskeinen erimielisyys

Ovatko olosuhteet Tampereen käräjäoikeuden 25.11.2008 antaman päätöksen jälkeen muuttuneet niin, että päätöstä lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on aihetta muuttaa tai onko päätöksen muuttamiseen muutoin aihetta.

TODISTELU

Kirjalliset todisteet

Hakija

1. DVD-tallenne: Televisio-ohjelma Suomi Express 20.5.2009

2. DVD-tallenne Televisio-ohjelma Suomi Express 5.1.2011

3. Hymy-lehden artikkeli lehdessä 12/2010

Kuultava

4. Rimma Salosen blogi-kirjoitus 11.3.2011

5. Suomen antifasistisen komitean (SAFKA) vaaliohjelma eduskunta-vaaleissa 2011

Henkilötodistelu

Asianosaisten kuuleminen todistelutarkoituksessa

1. Rimma Salonen

2. Paavo Salonen

Todistajat

Hakijan nimeämät

3. Evgenia Hilden-Järvenperä

4. Liza Kompaneitseva

5. Ljudmila Luoma-Nirva

Muu oikeudenkäyntiaineisto

1. Kokemäen kaupungin perusturvalautakunnan selvitys 29.11.2010

2. Tampereen kaupungin perheoikeudellisten palveluiden selvitys 25.11.2010

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Siltä osin kuin asiassa on hakijan taholta viitattu voimassa olevaan Tampereen käräjäoikeuden päätökseen liittyviin mahdollisiin menettelyllisiin virheellisyyksiin, käräjäoikeus toteaa, ettei sen toimivallassa ole toisen tuomioistuimen antaman lainvoimaisen päätöksen oikeellisuuden tutkiminen miltään osin.

Riidattomat tosiasiat

Käräjäoikeudelle toimitettuihin asiakirjoihin merkitystä ilmenee, että Rimma ja Paavo Salonen ovat avioituneet 5.5.1997. Avioliitto on päättynyt avioeroon 13.1.2003. Puolisoiden yhteinen lapsi Anton Salonen on syntynyt 2.10.2003.

Tampereen kaupungin sosiaalitoimi on 9.9.2004 vahvistanut, että Anton on vanhempiansa yhteishuollossa ja asuu äitinsä Rimma Salosen luona.

Tampereen käräjäoikeus on 17.8.2006 antamallaan päätöksellä määrännyt, että Anton on edelleen vanhempiansa yhteishuollossa ja asuu äitinsä luona.

Asianosaisten kertomuksista ilmenevän perusteella Anton on asunut äitinsä luona neljä päivää viikossa ja ollut isänsä luona kolmena päivänä viikossa.

Asiakirjoista ilmenevän perusteella Rimma Salonen on 5.3.2008 lähtenyt Antonin kanssa Venäjälle.

Asiakirjoista sekä asianosaisten kertomuksista ilmenee, että Tampereen kärjäoikeus on 25.4.2008 antamallaan väliaikaisella määräyksellä ja sitten 25.11.2008 antamallaan päätöksellä määrännyt Antonin yksin isänsä huoltoon ja asumaan isänsä luona. Lapselle on myönnetty oikeus tavata äitiään Rimma Salosta väliaikaisesti sosiaaliviranomaisen valvomissa olosuhteissa ja viranomaisen osoittamassa paikassa parillisten viikkojen lauantaina ja sunnuntaina sosiaalitoimen tarkemmin osoittamana aikana enintään neljän tunnin ajan. Elatusapua ei Tampereen kärjäoikeuden päätöksellä ole määrätty.

Paavo Salonen on kuljettanut Anton Salosen Venäjältä Suomeen toukokuussa 2009, mistä lähtien Anton on asunut isänsä luona.

Turun hovioikeus on 29.10.2010 antamallaan tuomiolla pitänyt ennallaan Tampereen kärjäoikeuden aiemmin antaman tuomion siltä osin kuin Rimma Salonen on tuomittu Anton Saloseen kohdistuneesta vapaudenriistosta ja lapsikaappauksesta yhden vuoden ja kuuden kuukauden mittaiseen ehdolliseen vankeusrangaistukseen.

Anton Saloselle on hakijan ilmoituksen mukaan myönnetty Venäjän kansalaisuus toukokuussa 2009 ja Venäjän passi 9.3.2010.

Sovellettavista oikeusohjeista

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 3 §:n mukaan lapsen huoltajia ovat hänen vanhempansa tai henkilöt, joille lapsen huolto on uskottu. Lain 5 §:n mukaan lapsen huoltajat vastaavat yhdessä lapsen huoltoon kuuluvista tehtävistä ja tekevät yhdessä lasta koskevat päätökset, jollei toisin ole säädetty tai määrätty.

Samoin lain 9 §:n mukaan tuomioistuimien voi päättää lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta. Lain 10 §:n mukaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskeva asia on ratkaistava ennen kaikkea lapsen edun mukaisesti.

Lain 12 §:n mukaan tuomioistuimen päätöstä lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta voidaan muuttaa, jos olosuhteet ovat päätöksen antamisen jälkeen muuttuneet tai jos tähän on muutoin aihetta.

Keskeiset asian ratkaisemisessa huomioon otettavat tapahtumat ja muutokset voimassa olevan päätöksen antamisen jälkeen

Noudatettavana oleva Tampereen kärjäoikeuden päätös Anton Salosen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta samoin kuin sitä edeltävä väliaikainen päätös on annettu tilanteessa, jossa Paavo Salonen on ollut Suomessa ja Rimma Salonen samoin kuin Anton Salonen Venäjällä.

Päätöksen antamisen jälkeen on tapahtunut ainakin seuraavia muutoksia, joilla saattaa olla asian ratkaisemisen kannalta merkitystä.

- Anton Salonen on huhti-toukokuussa 2009 Paavo Salosen toimesta toimitettu Suomeen ja hän on asunut Paavo Salosen kanssa siitä lähtien,
- Rimma Salonen on palannut Suomeen,

- Anton Salonen on aloittanut koulunkäynnin Kokemäellä,
- Rimma Salonen on ensin Tampereen käräjäoikeudessa ja sittemmin Turun hovioikeudessa tuomittu rangaistukseen Anton Salosen kohdistuneesta lapsikaappauksesta ja vapaudenriistosta,
- Rimma Salonen on tavannut Anton Salosta valvotuissa oloissa,
- valtakunnansyyttäjänvirasto on päättänyt jättää syytteen nostamatta Paavo Salosta vastaan Anton Salosen Suomeen tuomiseen liittyvistä tapahtumista,
- Rimma Salonen on ilmoituksensa mukaan nostanut ensin Helsingin käräjäoikeudessa ja sitten Vantaan käräjäoikeudessa asianomistajakanteella syytteen Paavo Salosta vastaan Anton Salosen Suomeen tuomiseen liittyvistä tapahtumista.

Ovatko olosuhteet tuomioistuimen antaman päätöksen jälkeen muuttuneet niin, että päätöstä lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on aihetta muuttaa tai onko päätöksen muuttamiseen muutoin aihetta

Näyttö

Rimma Salonen on kertonut, että Anton oli asunut hänen luonaan syntymästään lähtien aina 12.4.2008 saakka. Äidillä ja lapsella oli ollut hyvä, kiintynyt suhde ja Rimma Salonen oli äitinä pitänyt huolta ja tukenut lastaan ja huolehtinut myös tämän harrastuksista. Anton Salonen oli asunut neljä päivää viikossa Rimma Salosen luona ja Paavo Salonen oli tavannut lastaan kolmen päivän aikana viikonloppuisin, muutoin Paavo Salosella ei ollut aikaa huolehtia lapsesta. Paavo Salonen oli maksanut elatusapuna Antonille 200 euroa kuukaudessa.

Anton Salosen äidinkieli oli ollut venäjä ja hän oli puhunut pelkästään venäjää aina siihen saakka, kunnes hän oli päiväkodissa alkanut oppia suomen kieltä. Rimma Salonen ei ollut mitenkään pyrkinyt estämään Antonia oppimasta tai puhumasta suomen kieltä.

Kun Rimma Salonen oli kokenut, että hänellä ja Paavo Salosella oli ollut jatkuvasti kiistaa Antonin huollosta ja asumisesta, Rimma Salonen oli maaliskuussa 2008 päättänyt lähteä lapsen kanssa lomalle Venäjälle antaakseen tilanteen rauhoittua. Rimma Salonen oli ilmoittanut Paavo Saloselle matkustusaikeestaan noin viikkoa ennen matkaa ja saanut Paavo Saloselta "hiljaisen hyväksynnän" matkalle. Tarkkaa matka-ajankohtaa Rimma Salonen ei ollut Paavo Saloselle ilmoittanut. Alunperin Rimma Salonen oli ollut tarkoitus matkustaa vanhempiensa luokse Viroon, mutta sitten hän oli päättänytkin matkustaa Venäjälle.

Rimma Salonen on kiistänyt olevansa minkään uskonnollisen lahkoon jäsen. Sastamalan kirkossa hän on käynyt laulamassa kuorossa.

Rimma Salonen on kiistänyt käyttäneensä Anton Salosta millään tavalla hyödykseen julkisuudessa. Niillä tiedoilla, joita jotkut muut henkilöt ovat mahdollisesti asiaan liittyen antaneet tai joita Venäjällä on asiasta esitetty, ei ole vaikutusta Anton Salosen kannalta.

Rimma Salonen on huolissaan Antonin mahdollisesta Norjaan viemisestä samoin kuin Paavo Salosen iän ja terveydentilan mahdollisesti lapsen kannalta aiheuttamista vaaratekijöistä.

Paavo Salonen on kertonut, että hän, Rimma Salonen ja Anton Salonen olivat asuneet yhdessä aina joulukuuhun 2005 saakka. Sen jälkeen Anton oli asunut

äitinsä luona 4 päivänä viikossa ja ollut hänen luonaan 3 päivänä viikossa. Paavo Salonen oli ostanut lapselle kaikki vaatteet samoin kuin kaikki harrastusvälineet sekä maksanut lisäksi elatusapuna ensin 150 euroa kuukaudessa ja myöhemmin 200 euroa kuukaudessa, vaikkei elatusavusta ollut mitään oikeuden päätöstäkään.

Antonin kanssa oli puhuttu suomea myös Rimma Salosen luona oltaessa. Rimma Salosen vietyä Antonin Venäjälle, tämän kanssa ei ollut puhuttu lainkaan suomen kieltä.

Suomeen palattuaan Anton on taas oppinut nopeasti suomen kielen ja tällä hetkellä Anton on suomenkielinen.

Rimma Salonen ei ollut ilmoittanut Venäjälle lähdöstään Antonin kanssa Paavo Saloselle mitään. Paavo Salonen oli etsinyt Rimma Salosta Venäjältä Venäjän viranomaisten kanssa 3 kuukautta ennen kuin hänet oli löydetty. Rimma Salosella ei selvästikään Venäjälle lähtiessään ollut minkäänlaista tarkoitusta palata Suomeen.

Paavo Salonen on katsonut, ettei lapsen huoltoa voida uskoa Rimma Saloselle eikä lasta määrätä asumaan Rimma Salosen luona, huomioon ottaen, että Rimma Salonen on kahdessa oikeusasteessa tuomittu Anton Saloseen kohdistuneesta lapsikaappauksesta.

Rimma Salonen on lisäksi täysin uskonnollisen taustaryhmänsä ja muiden, Antonin viemistä Venäjälle ajavien, henkilöiden johdateltavissa.

Rimma Salonen on jatkuvasti pitänyt Anton Salosta esillä julkisuudessa tiedotustilaisuuksissaan ja blogi-kirjoituksissaan.

Paavo Salosta vastaan ei ole viranomaisten toimesta nostettu mitään syytteitä Antonin tuomisesta Suomeen.

Paavo Salonen ei ole missään vaiheessa ilmoittanut aikovansa viedä Anton Salosta Norjaan.

Todistaja Liza Kompaneitseva on kertonut tunteneensa Rimma Salosen vuodesta 2005 lähtien ja vierailleensa usein tämä luona samoin kuin Rimma Salonen hänen luonaan. Todistajan havaintojen mukaan Anton Salosen ja Rimma Salosen välinen suhde oli ollut hyvä. Anton oli ollut iloinen lapsi ja todistaja oli itsekin leikkinyt Antonin kanssa.

Todistajan mukaan uskonnollisuus ei ole Rimma Saloselle erityisen tärkeä asia. Rimma Salonen oli todistajan tietämän mukaan käynyt kirkossa silloin, kun aikaa siihen oli ollut. Anton oli ollut äitinsä mukana kirkossa, joskaan ei aina.

Rimma Salonen ei ole todistajan kuullen koskaan maininnut Antonin viemisestä Venäjälle, vaan pikemminkin aikomuksestaan jäädä Suomeen.

Todistaja Ljudmila Luoma-Nirva on kertonut tutustuneensa Rimma Saloseen noin viisi vuotta sitten Sastamalan kirkon kautta. Todistajan käsityksen mukaan uskonnollisuus ei ole Rimma Saloselle kuitenkaan kovin tärkeä asia.

Anton Salonen oli ollut äitinsä mukana tämän käydessä kirkossa, joskaan ei

aina. Anton oli aina ollut siististi puettu ja hänellä olivat olleet lelut mukana repussa.

Todistajan havaintojen mukaan Rimma Salonen on rakastava äiti Antonille.

Todistajalla ei ole tietoa siitä, että Rimma Salonen olisi aikeissa lähteä Suomesta.

Todistaja Evgenia Hilden-Järvenperä on kertonut tarjoutuneensa toimimaan välittäjänä Rimma ja Paavo Salosen välillä niin, että asiat olisi saatu ratkaistua sovinnollisesti ilman oikeudenkäyntejä. Tämä ei kuitenkaan ollut onnistunut.

Todistajan havaintojen mukaan Antonin ja Rimma Salosen välinen suhde oli ollut läheinen. Rimma Salonen on huolehtiva äiti.

Todistajan tiedossa ei ole, että Rimma Salonen olisi uhannut viedä Antonin Venäjälle.

Kirjallisena todisteena n:o 1 on 20.5.2009 esitetty Suomi Express -niminen televisio-ohjelma siltä osin kuin ohjelma liittyy Salosten tapaukseen. Ohjelmassa Paavo Salonen kertoo haastateltuna Antonin etsimiseen Venäjältä ja lapsen Suomeen tuomiseen liittyvistä tapahtumista. Ohjelmassa Anton näkyy osin haastateltavan ohessa, osin Antonia on kuvattu leikkimässä. Anton vaikuttaa ohjelmassa iloiselta ja pirteältä. Ohjelmassa on myös esitetty valokuvia Anton Salosesta.

Haastattelun yhteydessä Paavo Salonen muun ohella kertoo sanoneensa Pietarissa Suomen konsulaatin väelle, että "elävänä hän ja Anton eivät venäläisille jää, että sen tiedätte".

Ohjelman kesto Salosiin liittyvältä osalta on noin 10 minuuttia 30 sekuntia.

Kirjallisena todisteena n:o 2 on 5.1.2011 esitetty Suomi Express -niminen televisio-ohjelma siltä osin kuin ohjelma liittyy Salosten tapaukseen.

Ohjelmassa kerrataan Anton Salosen Suomeen hakemiseen liittyvät tapahtumat. Toimittaja haastattelee ohjelmassa Paavo Salosta ja myös lyhyesti Anton Salosta joulun viettoon liittyneistä tapahtumista sekä lapsen muistikuvista Venäjältä. Anton vaikuttaa ohjelmassa hyvätuuliselta.

Ohjelman kesto Salosiin liittyvältä osalta on noin 7 minuuttia 20 sekuntia.

Kirjallisena todisteena n:o 3 on esitetty artikkeli joulukuussa 2010 ilmestyneestä Hymy-lehdestä. Artikkelista ilmenee muun ohella seuraavaa :

"Paavo ... on eläkkeellä. Hänellä on Antonin lisäksi kaksi vanhempaa, jo ajat sitten täysi-ikäistynyttä poikaa, joista yksi asuu Kokemäellä ja toinen Norjassa. Norjassa asuva poika on luvannut huolehtia Antonista, jos Paavolle sattuu jotain."

Kirjallisena todisteena n:o 4 on katkelma otsikolla Kansainvälinen lehdistötilaisuus -rimmasalonen -varustetusta, internet-osoitteessa rimmasalonen.puheenvuoro.uusisuomi.fi olleesta keskustelusta, jossa Rimma Salonen on kirjoitukseensa tulleen vastauksen johdosta 11.3.2011 kirjoittanut

"Valtio ei omista lapsia, eikä valtion viranomaisilla varmasti pidä olla valtuuksia avustaa lasten sieppauksissa ja salakuljettamisissa muista valtioista - muutoin saa varautua vastavuoroisuuteen."

Kirjallisena todisteena n:o 5 on esitetty Suomen antifasistisen komitean (SAFKA) vaaliohjelma eduskuntavaaleissa 2011 -nimellä varustettu asiakirja, jossa viitattua osin todetaan seuraavaa:

"Suomen osallistuminen Venäjä-vastaisen terrorismin tukemiseen on heikentänyt Suomen ja Venäjän välisiä suhteita. Vakavimpana esimerkkinä on alaikäisen Venäjän kansalaisen Anton Salosen väkivaltainen sieppaus ja salakuljetus Venäjältä Suomeen suomalaisen diplomaattiauton takakontissa ulkoministeri Alexander Stubbin tuella. Suomi on kiristänyt ja uhkaillut Anton Salosen avulla Venäjää, mitä monet ovat pitäneet valtiollisena terrorismina. Suomessa on toiminut vuosia islamistiterroristien nettisivusto, jonka kautta uhkaillaan ja kiristetään Venäjää sekä tiedotetaan Venäjän vastaisista terrori-iskuista. Ulkoministeri Alexander Stubb on hyväksynyt sivuston ylläpidon Suomessa, vaikka se uhkaa suomalaistenkin turvallisuutta."

Asiakirjan lopussa todetaan:

"Suomen antifasistisen komitean ehdokkaita ovat:

Rimma Salonen, Helsinki, Anton Salosen äiti

-----."

Kokemäen kaupungin sosiaaliviranomaisten laatima selvitys on ilmoitettu laaditun sekä asiakirja-aineiston (kuten aikaisempiin lausuntojen sekä Kansaeläkelaitoksen järjestelmästä ja Väestörekisteristä saatujen tietojen) että asianosaisten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Selvityksen laatimisen yhteydessä on tavattu sekä äitiä että isää yhteispalaverissa Tampereen sosiaalityöntekijöiden kanssa 9.9.2010, 12.10.2010 ja 16.11.2010. Isän kanssa on käyty keskusteluja puhelimitse sekä tavattu häntä 27.9.2010 ja 19.10.2010, äitiä on tavattu 7.10.2010.

Selvityksen laatijat ovat käyneet isän ja pojan luona kotikäynnillä 8.10.2010 sekä päässeet mukaan seuraamaan äidin ja pojan valvottua tapaamista 7.10.2010. Näiden lisäksi vanhempia on tavattu 4.10.2010 Kokemäen perhe- ja päihdekllinikalla.

Äidin ollessa näissä tapaamisissa läsnä, paikalla on ollut aina myös venäjän kielen tulkki. Ainoastaan 7.10. äidin ja pojan valvotussa tapaamisessa ei ollut tulkkiä. Selvityksen loppuvaiheessa myös äidin ja pojan valvotuissa tapaamisissa on ollut paikalla tulkki.

Selvityksen laatijoiden lisäksi poikaa on tavannut Kokemäen perhe- ja päihdekliniikan psykologi Mikko Hulkkonen. Psykologin lausuntoa on ilmoitettu hyödynnetyn selvityksen laatimisessa.

Selvityksessä on tuotu esiin, että selvityksen tekijät eivät löytäneet vain yhtä oikeaa ratkaisua tämän perheen lapsen huollon, asumisen ja tapaamisoikeuden järjestämisestä. Esimerkkeinä lapsen huollon ja tapaamisoikeuden toteuttamisesta selvityksessä on tuotu esiin seuraavat vaihtoehdot

Ensimmäisessä vaihtoehdossa isällä olisi yksinhuolto ja Anton asuisi isän luona. Antonin tapaamiset järjestettäisiin entistä vapaamuotoisemmin. Äiti saisi

tavata Antonia joka toinen viikonloppu (perjantaista sunnuntaihin) kotonaan Tampereella. Vastaavasti joka toinen viikonloppu äiti saisi halutessaan käydä tapaamassa lasta tämän asuinpaikassa Kokemäellä.

Selvityksen tekijät ovat kuitenkin muistuttaneet mahdollisesta kaappausuhasta ja katsoe, että sen vuoksi valvonnasta ei voisi kokonaan luopua. Lapsen isä voisi jatkossa toimia tapaamisissa valvojan roolissa, jolloin perhe saisi yhteistä aikaa enemmän ja pojalla olisi siten mahdollisuus myös nähdä vanhempiensa vuorovaikutusta. Toisaalta silloin äiti joutuisi tapaamaan myös isää ja äidin toive ainoastaan äidin ja lapsen keskinäisistä tapaamisista ei toteutuisi.

Isän ehdotus siitä, että lapsen ja äidin passit voisi luovuttaa tapaamisen ajaksi esimerkiksi viranomaiselle, voisi selvityksen tekijöidenkin mielestä olla eräs vaihtoehto.

Äidillä olisi tietojensaantioikeus lasta koskevista asioista. Näiden lisäksi vanhemmat voisivat keskenään sopia tapaamisista tai matkoja yhdessä, kuten selvitystyön aikanakin tapahtui. Äiti saisi soittaa Antonille puhelua kolme kertaa viikossa.

Toisena vaihtoehtona lapsen huollon, asumisen ja tapaamisoikeuden järjestämisestä selvityksen tekijät ovat tuoneet esiin niin kutsutun työnjakoyhteishuollon. Tässä vaihtoehdossa isä toimisi lapsen lähihuoltajana ja äiti lapsen etähuoltajana. Lapsi asuisin lähihuoltajan eli isän luona. Vanhemmat päättäisivät yhdessä lapsen huollon osa-alueista. Näitä huollon osa-alueita tässä tapauksessa olisivat esimerkiksi terveyteen ja koulutukseen liittyvät asiat. Muutoin lähihuoltaja eli lapsen isä päättäisi lapsen huollosta (mm. kansalaisuus, uskonto, pankki- ja passiasiat) ja asumisesta. Tällöin etävanhemman tapaamiset tapahtuisivat vuoroviikoin joko Kokemäellä tai Tampereella.

Tapaamiset eivät kuitenkaan voi selvityksen tekijöiden mielestä tässäkin vaihtoehdossa olla täysin vapaita. Valvonnan järjestämisen vanhemmat voisivat sopia keskenään. Esimerkiksi isä voisi olla aina tapaamisissa läsnä. Tällöin isän rooli olisi toimia valvojana tapaamisissa. Loma-aikojen tapaamisista ja puhelinsoiroissa edettäisiin myös yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Mikäli työnjakoyhteishuoltoon päädyttäisiin, väestörekisteritiedoissa vanhemmat olisivat lapsen yhteishuoltajia, joten työnjakoyhteishuollon noudattaminen arjessa on silloin ongelmallisempaa kuin esimerkiksi yksinhuollon.

Kolmantena vaihtoehtona lapsen huollon, asumisen ja tapaamisoikeuden järjestämisestä selvityksen tekijät ovat tuoneet esille, että isällä olisi yksinhuolto ja lapsi asuisi isänsä luona. Äidillä olisi myös tietojensaantioikeus lasta koskevista asioista. Äidin ja lapsen tapaamiset olisivat valvottuja siten, että kotona tapahtuvissa tapaamisissa isä olisi valvoja, mutta näiden lisäksi äiti voisi tavata poikaa myös kahdestaan. Nämä kahden keskinäiset äidin ja pojan tapaamiset olisivat valvottuja siten, että tapaamiset järjestettäisiin esimerkiksi jossakin yksityisessä perhekodissa tai muussa vastaavassa laitoksessa, jolloin äiti ja poika voisivat viettää yhdessä jopa kokonaisia viikonloppuja. Nämä viikonlopputapaamiset olisivat kuitenkin valvottuja eli esimerkiksi laitoksesta/perhekodista ei saisi poistua ilman lupaa tai vain työntekijöiden/valvojan kanssa. Loma-aikojen tapaamisista ja puhelinsoiroissa edettäisiin myös yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Selvityksen tekijöiden mielestä tärkeää lapsen edun kannalta olisi kuitenkin, että valvotuista tapaamisista nykyisessä muodossa luovuttaisiin ja siirryttäisiin vähitellen kevyempään menettelyyn, kuten tuettuihin tapaamisiin tai tapaamisiin, jossa valvojan rooli olisi isällä. Kenties jossakin vaiheessa vuosien jälkeen luottamus vanhempien välillä on niin suuri, että valvonnasta voidaan lopulta luopua ja kaappaus uhka häviää.

Selvityksen laatijat ovat lisäksi katsoneet lapsen tasapainoisen kehityksen kannalta tärkeäksi, että lapsi saa puhua vapaasti sekä venäjää että suomea. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Anton puhuu äidin kanssa venäjää ja isän kanssa suomea. Jotta poika hallitsee molemmat kielet ja kaksikielisyys nousee voimavaraksi, hän tarvitsee koulussa erityisopetusta suomen kielen osalta ja lisäksi omaehtoista kouluajan ulkopuolella tapahtuvaa lisäopetusta venäjän kielen osalta. Äidin siis tulisi saada ja pitäisikin puhua Antonille venäjän kieltä.

Selvityksen laatijoiden mielestä perhe tarvitsee myös muuta tukea toimiakseen. Isän ja äidin vanhemmuutta tulisi tukea. Isälle tulisi antaa mahdollisuus käyttää hänen niin halutessaan esimerkiksi tukihenkilöä, äidille tukea tulisi taas antaa taas kielellisten valmiuksien hankintaan sekä tulkin käyttöön. Molemmat vanhemmat voisivat heidän niin halutessa käydä keskusteluja tarpeen mukaan sosiaaliviranomaisten kanssa. Nämä keskustelut liittyisivät esimerkiksi vanhemmuuteen, lapsen asumiseen ja huollon osa-alueisiin. Sosiaaliviranomaisten kanssa käytävät keskustelut voisivat tukea arjen sujuvuutta ja luoda turvallisuutta lapsen elämään.

Anton tarvitsee kielellisten valmiuksien hankkimisen lisäksi myös muuta tukea.

Vaikka lapsi ei tällä hetkellä ole psykiatrisen hoidon tarpeessa, vanhempien riitojen pitkittyessä ja julkisuuden kasvaessa, riskit psyykkisessä kehityksessä kasvavat. Anton hyötyisi omasta psykoterapeuttisesta hoidosta, mutta sen toteuttaminen edellyttää vanhempien välisten ristiriitojen selviämistä.

Tampereen kaupungin perheoikeudellisten palveluiden selvityksen laatijoiden käytössä ovat olleet Tampereen kaupungin sosiaalitoimen asiakastiedot ja selvitys on ilmoitettu laaditun yhteistyössä Kokemäen kaupungin sosiaalitoimen henkilöstön kanssa. Selvityksen laatijat ovat konsultoineet anonymisti Tampereen perheneuvolan psykologi Päivi Oksi-Walteria siitä, onko Antonin edun mukaista käyttää hänen ja Rimman yhteisenä kielenä venäjää.

Selvitys työn aikana selvityksen laatijat ovat tavanneet

- Rimma Salosta kahdeksan kertaa, tapaamisissa on ollut läsnä venäjän kielen tulkki,
- Rimma Salosen yhden kerran kotikäynnin yhteydessä, käynnillä on ollut läsnä venäjän kielen tulkki,
- Rimma ja Paavo Salosta yhteisneuvottelussa kolme kertaa, neuvotteluissa ovat olleet mukana myös Kokemäen kaupungin sosiaalitoimen edustajat sekä venäjän kielen tulkki ja
- Paavo Salosen kerran.

Yksi Rimma Salosen tapaamisista on lisäksi tapahtunut Rimma ja Anton Salosen valvotun tapaamisen yhteydessä.

Johtopäätöksenä Anton Salosen huollon osalta selvityksen laatijat ovat katsoneet lapsen yksinhuollon isälle perustelluksi. Tällöin Paavo Salonen saa päättää Antonin asuinpaikasta ja matkustusasiakirjoista eikä Antonia saa kuljettaa maasta ilman hänen suostumustaan. Joka tapauksessa vanhempien näkemykset Antonin asuinpaikasta, kansalaisuudesta, passin hankinnasta ja uskonnollisesta kasvatuksesta ovat siinä määrin ristiriidassa keskenään, ettei ilmeisestikään ole mahdollista, että Paavo ja Rimma Salonen yhteishuoltajina päättäisivät kyseisistä huollon piiriin kuuluvista asioista.

Selvitystyön perusteella on katsottu näyttävän mahdolliselta, että ajan mittaan Antonin kasvaessa vanhempien keskinäinen luottamus voi palautua, jolloin he mahdollisesti voivat tehdä sopimuksen Antonin ja äidin valvomattomista tapaamisista. Tällöin yksinhuoltajuuden määrääminen Paavolle omalta osaltaan tukisi hänen luottamustaan siihen, ettei Rimma voi viedä Antonia toistamiseen pois Suomesta.

Rimma Salosella tulisi olla tietojensaantioikeus eri viranomaisilta.

Johtopäätöksenä Anton Salosen asumisen osalta selvityksen laatijat ovat katsoneet Antonin edun mukaiseksi määrätä hänet asumaan Paavo Salosen luona. Selvityksen laatijoiden saaman käsityksen mukaan Paavo Salosen olosuhteet ovat sellaiset, että hän kykenee tarjoamaan Antonille riittävän hyvän kasvuympäristön ja vanhemmuuden. Tältä osin selvityksen laatijat ovat huomioineet sen, että Rimma Salonen on tuomittu sekä käräjäoikeudessa että hovioikeudessa Anton Salosen kaappauksesta.

Tapaamisten osalta selvityksen laatijat ovat katsoneet, kun Rimma Salonen tosiasiallisesti oli jäänyt Antonin kanssa asumaan Venäjälle Paavo Salosen vastustuksesta huolimatta, etteivät he voi suositella valvomattomia tapaamisia siitäkään huolimatta, että valvotut tapaamiset eivät varsinkaan ajan myötä mahdollista läheistä ja rikasta suhdetta lapsen ja hänen vanhempansa välillä.

Selvitystyön aikana vanhemmat olivat järjestäneet Antonin ja Rimman tapaamisia omaehtoisesti ja Paavo on kertonut olevansa valmis jatkamaan näitä tapaamisia. Selvityksen laatijat eivät ole nähneet estettä Paavo Salosen valvomien tapaamisten toteuttamiselle, koska tällä tavoin toteutettuina tapaamiset mahdollistaisivat Antonin ja äidin monimuotoisemman yhdessäolon kuin viranomaisten valvomat tapaamiset.

Kun tällaiset toisen vanhemman valvomat tapaamiset ovat kuitenkin poikkeuksellisia ja voivat olla myös riskialttiita, on selvityksessä esitetty, että Paavo ja Rimma kävisivät säännöllisesti keskustelemassa Kokemäen sosiaaliviranomaisten kanssa saadakseen sitä kautta tukea yhteisen vanhemmuuden toteuttamiseen ja Antonin edun huomioimiseen. Tämä olisi tärkeää etenkin sen vuoksi, että Anton aivan ilmeisesti kärsii vanhempiensa välisistä ristiriidoista ja vanhempien ristiriitatilanteen jatkuminen sisältää suuria riskejä Antonin psyykkiselle kehitykselle.

Mikäli Antonin ja äidin tapaamiset jatkossa toteutuvat viranomaisten valvomina, tapaamiset voisivat selvityksen laatijoiden mukaan tulla järjestetyiksi ympäristössä, joka varmistaisi, ettei Anton tule uudelleen kaapatuksi. Valvojan jatkuva läsnäolo tapaamistilanteessa ei ole tarpeen, jos tapaamisolosuhteet voidaan muuten järjestää riittävän turvallisiksi kaappauksen estämiseksi.

Antonin edun mukaista olisi tällöin tavata äitiään mahdollisimman usein, esimerkiksi viikoittain. Antonin edun mukaista olisivat myös säännölliset puhelinkontaktit äitinsä kanssa esimerkiksi kolmesti viikossa.

Näytön arviointi

Rimma Salosen ja Paavo Salosen kertomuksista ilmenee selkeästi heidän välistensä suhteiden syvä tulehtuminen, mikä selkeästi vaikuttaa heidän suhtautumiseensa asiaan.

Kirjallisena todisteena n:o 1 ja 2 esitettyjä ohjelmia tulee kumpaakin arvioida kokonaisuutena.

Kirjallisena todisteena n:o 3 esitetystä lehtiartikkelista ilmeneviä tietoja ei sinänsä ole kiistetty, ei myöskään kirjallisena todisteena n:o 4 olevasta tulosteesta ilmenevän keskustelun sisältöä eikä kirjallisena todisteena n:o 5 olevan asiakirjan oikeellisuutta.

Asiassa kuulluilla todistajilla ei ole ollut asian ratkaisemisen kannalta olennaisia tietoja.

Kokemäen kaupungin samoin kuin Tampereen kaupungin sosiaaliviranomaisten laatimista selvityksistä ilmenee, että niiden laatimiseen ja niissä esitettyjen johtopäätösten pohtimiseen on käytetty runsaasti aikaa ja voimavaroja. Selvitykset on laadittu perusteellisesti ja niissä esitetyt havainnot ja johtopäätökset ovat uskottavia ja ne on aihetta ottaa huomioon asiaa ratkaistaessa.

Johtopäätökset

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella voidaan päätellä, että niin Rimma Salonen kuin Paavo Salonenkin ovat poikaansa rakastavia vanhempia ja kumpikin olisi sinänsä sovelias lapsen huoltajaksi.

Lapsen yhteishuolto kummallekin vanhemmalle edellyttäisi kuitenkin lisäksi, että vanhemmat kykenevät näkemään lapsen edun ja pystyvät yhteistyössä päättämään lasta koskevista asioista.

Näin ei tässä tapauksessa toistaiseksi ole tapahtunut. Rimma Salosen toteuttama lapsen vieminen toiseen maahan kolmentoista kuukauden ajaksi ilman toisen vanhemman hyväksyntää osoittaa, että Rimma Salonen on halunnut katkaista lapsen ja toisen vanhemman väliset suhteet kokonaan.

Paavo Salosen noudettua lapsen Suomeen Rimma Salonen on itsekkin palannut Suomeen ja tuonut siitä lähtien selkeästi esiin mielipiteensä, että Paavo Salonen on kaapannut lapsen häneltä ja syyttäjän jätettyä syytteen nostamatta Paavo Salosta vastaan nostanut kertomansa mukaan itse asianomistajakanteella syytteen Paavo Salosta vastaan lapsen Suomeen tuomiseen liittyvistä tapahtumista.

Mainituista seikoista sekä asian oikeuskäsittelyn aikana asiaosaisten lausumista ja käyttäytymisestä voidaan päätellä, että epäluottamus heidän välillään niin syvä, ettei yhteishuoltajuus todennäköisesti tulisi onnistumaan eikä sitä olisi pidettävä lapsen edun mukaisena ratkaisuna.

Asianosaisten kertomusten perusteella voidaan päätellä, että Paavo Salonen on isänä ollut kiinteästi mukana lapsen elämässä aina maaliskuuhun 2008 saakka, jolloin äiti oli vienyt lapsen toiseen valtioon. Toukokuusta 2009 lähtien

lapsi on asunut jatkuvasti isänsä Paavo Salosen luona, kuten voimassa oleva tuomioistuimen ratkaisu edellyttää. Anton on aloittanut koulunkäynnin isänsä asuinpaikkakunnalla Kokemäellä.

Lapsen huollon määrääminen yksin isälle säilyttäisi toukokuusta 2009 lähtien vakiintuneen tilanteen asumisen ja tutun henkilöpiirin sekä elinympäristön suhteen.

Lapsen huollon määrääminen yksin äidille merkitsisi muuttoa maaseutukaupungista suureen kaupunkiin ja käytännössä koko elinympäristön samoin kuin tutun henkilö- ja kaveripiirin sekä koulun vaihtumista.

Huoltajan vaihtuminen merkitsisi siten tässä tilanteessa lapsen kannalta huomattavan suuria muutoksia.

Kokemäen kaupungin sosiaaliviranomaisten laatimassa selvityksessä on tuotu esille kolme erilaista vaihtoehtoa lapsen huollon järjestämiseksi, vaihtoehtoista kahdessa huolto määrättäisiin yksin lapsen isälle, yhdessä vaihtoehdossa isä toimisi "lähihuoltajana" ja äiti "etähuoltajana".

Tampereen kaupungin sosiaaliviranomaisten laatimassa selvityksessä on katsottu yksinhuollon määrääminen lapsen isälle perustelluksi.

Oikeudelle esitetyistä sosiaaliviranomaisten laatimista selvityksistä ei ilmene seikkoja, joiden perusteella olisi pääteltävissä, että lapsen huollon säilyttäminen yksin isällä ei olisi lapsen edun mukaista. Huomioon ottaen, että silloin, kun Paavo Salonen on etsinyt poikansa Venäjältä ja tuonut hänet takaisin Suomeen, Paavo Salonen on ollut Antonin lainvoimaisesti määrätty yksinhuoltaja, Paavo Salosen menettely ei osoita häntä soveltumattomaksi huolehtimaan lapsesta.

Asiassa esitetyistä selvityksistä ei ilmene, että Paavo Salonen olisi pyrkinyt estämään Anton Salosen ja hänen äitinsä välistä yhteydenpitoa tai tapaamisia.

Käräjäoikeus on aiemmin 10.1.2011 antamassaan päätöksessä lausumillaan perusteilla katsonut jääneen toteennäyttämättä, että Paavo Salonen olisi tehnyt lapsen viemistä Norjaan koskevan sopimuksen. Asiassa ei ole tältä osin esitetty lisäselvitystä eikä asiaa ole tässä yhteydessä perusteita arvioida toisin kuin 10.1.2011 annetun päätöksen yhteydessä.

Kirjallisina todisteina esitetyissä kahdessa televisio-ohjelmassa on käsitelty julkisuudessa huomioita saanutta tapahtumaa ja siihen liittyviä henkilöitä. Ohjelmissa selostetut tiedot ovat olleet jo aiemmin julkisuudessa esillä. Ohjelmista ei ole pääteltävissä, että niiden tekemisen yhteydessä haastateltavia olisi ahdisteltu tai painostettu kysymyksillä. Ohjelmat eivät sisällöltään ole niissä esiintyviä henkilöitä leimaavia.

Sitä, että Paavo Salonen on hyväksynyt lapsen kuvaamisen kahden televisio-ohjelman yhteydessä toukokuun 2009 - tammikuun 2011 välisenä aikana, ei voida pitää sellaisena lapsen julkisuuteen tuomisena, että Paavo Salonen olisi sen johdosta katsottava laiminlyöneen lapsen edun valvomisen lapsen terveyttä vaarantavalla tavalla.

Paavo Salosen ohjelman 20.5.2009 haastattelun yhteydessä antama, edellä

siteerattu lausuma liittyy Antonin Suomeen tuomiseen liittyviin tapahtumiin Venäjällä, siitä ei ole tehtävissä sellaisia johtopäätöksiä, että Antonin turvallisuus olisi Paavo Salosen taholta uhattuna.

Rimma Salosen puolelta ei ole kiistetty Paavo Salosen ilmoitusta siitä, että Rimma Salonen on tiedotustilaisuuksissaan ja kirjoituksissaan tuonut lukuisia kertoja lapsensa henkilönä esille.

Kirjallisena todisteena n:o 5 olevasta asiakirjasta ilmenevä osoittaa, että Rimma Salonen esiintyy kevään 2011 Suomen eduskuntavaaleissa nimellä "Rimma Salonen - Anton Salosen äiti", mikä osoittaa ehdokkaan omaan lapseensa liittyvien aikaisempien tapahtumien hyväksikäyttöä ehdokkaan vaalikampanjassa hänen omaksi hyödykseen. Tämän kaltaista lapsen käyttämistä julkisuudessa ei voida pitää lapsen edun mukaisena ja tämän kaltaista julkisuutta lapsen kannalta suorastaan vahingollisena.

Kirjallisena todisteena n:o 4 olevasta Rimma Salosen blogi-kirjoituksessa ilmoitetaan suoraan aiheelliseksi varautua "vastavuoroisuuteen" lasten sieppaus- ja valtiossa toiseen kuljettamistapauksissa. Kirjoitus liittyy nimenomaan Anton Salosen Suomeen tuomiseen.

Kirjoitus ilmentää, että Anton Saloseen kohdistuva lapsikaappausuhka on todellinen, erityisesti, kun otetaan huomioon, että Rimma Salonen on kertaalleen vienyt Anton Salosen toiseen maahan kolmentoista kuukauden ajaksi ilman toisen vanhemman suostumusta, mistä menettelystä hänet on tuomittu lapsikaappauksesta ja vapaudenriistosta vankeusrangaistukseen sekä lisäksi se, että Rimma Salonen julkisuudessa esiintyy äitinä, jonka lapsi on oikeudettomasti häneltä siepattu ja kuljetettu toiseen valtioon.

Mitä tulee Paavo Salosen ikään tai terveydentilaan, ei asiassa ole esitetty selvitystä siitä, että näiden seikkojen osalta olisi tapahtunut mitään asian ratkaisemisen kannalta olennaisia muutoksia nyt noudatettavana olevan päätöksen antamisen jälkeen.

Edellä selostetut seikat huomioon ottaen kärjäoikeus katsoo, ettei asiassa ole esitetty perusteita, joiden nojalla voimassa olevaa päätöstä Anton Salosen huollosta, asumisesta tai tapaamisoikeudesta olisi aiheita olosuhteiden muuttumisen johdosta tai muustakaan syystä muuttaa.

Elatusapua koskeva vaatimus

Lapsen elatuksesta annetun lain 1 §:n mukaan lapsella on oikeus riittävään elatukseen. Lain 2 §:n mukaan vanhemmat vastaavat lapsen elatuksesta kykynsä mukaan, jolloin vanhempien elatuskykyä arvioitaessa otetaan huomioon heidän ikänsä, työkykynsä ja mahdollisuutensa osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä heidän lakiin perustuva muu elatusvastuunsa.

Lain 4 §:n mukaan lapselle voidaan vahvistaa suoritettavaksi elatusapua, jos vanhempi ei muulla tavoin huolehdi lapsen elatuksesta taikka jos lapsi ei pysyvästi asu vanhempiensa luona.

Rimma ja Paavo Salosen alaikäinen lapsi Anton Salonen on edellä selostetuilla perusteilla määrätty edelleen asumaan isänsä luona. Tämän johdosta Rimma

Salonen voidaan velvoittaa suorittamaan lapselleen elatusapua.

Rimma Salosen osalta on selvityksenä elatuskyvystä viitattu oikeusavun myöntämistä koskevan päätöksen yhteydessä esitettyyn laskelmaan, jonka perusteella hänellä on oikeus oikeusapuun ilman perusomavastuuta.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella ei voida päätellä, että Rimma Salosella ei olisi mahdollisuutta työllistyä Suomessa ikänsä, työkykynsä tai jonkin muun seikan johdosta. Rimma Salosen mahdollisesta muusta elatusvastuusta ei ole esitetty selvitystä. Rimma Salosen käytettävissä olevat varat mahdollistavat hänen osallistumisensa Suomen eduskuntavaalikampanjaan eduskuntavaali-ehdokkaana.

Mainitut seikat huomioon ottaen käräjäoikeus katsoo, että Rimma Salonen on velvollinen maksamaan elatusapua lapselleen Anton Saloselle 1.5.2011 lukien. Elatusapuna vaadittua määrää on pidettävä kohtuullisena.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeusapua korvauksetta saavan Rimma Salosen oikeudenkäyntiavustajaksi määrätty asianajaja Kristiina Kenttä on vaatinut palkkiona tehtävän suorittamisesta arvonlisäveroineen yhteensä 5.012,25 euroa.

Huomioon ottaen, että oikeudenkäyntiavustaja on joutunut perehtymään asiaan jo väliaikais määräystä koskeneen vaatimuksen käsittelyn yhteydessä joulukuussa 2010 - tammikuussa 2011, mistä avustajalle on jo suoritettu korvaus valtion varoista, käräjäoikeus katsoo riittäväksi valmistautumisajaksi 1.4.2011 pidettyyn pääkäsittelyyn 5 tuntia, istunto Satakunnan käräjäoikeudessa on kestänyt 6 tuntia 30 minuuttia. Palkkiovaatimus 3 tunnin 30 minuutin matka-ajasta Pori - Helsinki on hyväksyttävä.

Asiassa ei ole esitetty erityisiä perusteita tarpeelle toiselta paikkakunnalta olevan oikeudenkäyntiavustajan määräämiselle. Tämän johdosta neuvotteluun 30.11.2010 osallistumisesta vaadittu palkkio 4 tunnin matka-ajalta Helsinki - Tampere - Helsinki samoin kuin matkaan liittyvä kuluvaatimus hylätään.

Asian laatu ja lopputulos sekä oikeusapupäätöksen ehdot huomioon ottaen valtion varoista suoritettu määrä jää valtion vahingoksi.

Paavo Salosen oikeudenkäyntiavustaja asianajaja Riitta Rauhala on vaatinut vahvistettavaksi, että Paavo Salosen tulee suorittaa oikeudenkäyntiavustajalleen palkkiona arvonlisäveroineen yhteensä 5.737,65 euroa laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Paavo Salonen on myöntänyt vaatimuksen oikeaksi.

PÄÄTÖSLAUSELMA

Käräjäoikeus hylkää Rimma Salosen hakemuksen Anton Salosen huoltoa, asumista ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen muuttamisesta samoin kuin elatusapua koskevan vaatimuksen.

Käräjäoikeus velvoittaa Rimma Salosen suorittamaan elatusapuna Anton Saloselle 142,86 euroa kuukaudessa 1.5.2011 lukien siksi, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta, ellei sitä ennen asiasta toisin sovita tai määrätä.

Valtion varoista maksetaan Rimma Salosen oikeudenkäyntiavustajaksi

määrätylle asianajaja Kristiina Kentälle palkkiona 1.500 euroa ja korvauksena kuluista 252,40 euroa eli lisättynä palkkion osalta vaadittuna arvonlisäveron määrällä yhteensä 2.097,40 euroa, mikä määrä jää valtion vahingoksi.

Paavo Salonen veloitetaan suorittamaan oikeudenkäyntiavustajalleen asianajaja Riitta Rauhalalle palkkiona 4.455 euroa sekä kulukorvauksena 209,76 euroa eli arvonlisäveroineen yhteensä 5.737,65 euroa korkolain 4 § 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua tästä päivästä lukien.

Lainkohdat

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 9 § ja 10 §
Laki lapsen elatuksesta 4 §
Oikeusapulaki 17 § ja 18 §
Valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista 1 - 6 §, 11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjeet liitteenä.

Käräjätuomari

Martti Juntikka